

**Akční plán rozvoje okresu Velký Krtíš
v znení dodatku č. 3**

Obsah

I.	Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Veľký Krtíš.....	3
II.	Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Veľký Krtíš	12
III.	Východiská Akčného plánu	14
IV.	Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Veľký Krtíš, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania.....	15
A.	Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Veľký Krtíš	17
B.	Prioritná oblasť Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky a tvorba pracovných miest	19
C.	Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov, zvyšovanie kvalifikácie a prepojenie vzdelávania s praxou	24
D.	Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	27
E.	Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	30
F.	Systémové a podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu okresu Veľký Krtíš na úrovni BBSK	31
G.	Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy	32
H.	Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Veľký Krtíš	32
V.	Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Veľký Krtíš.....	33
VI.	Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie	34

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Veľký Krtíš

Okres Veľký Krtíš bol 15. decembra 2015 podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (NRO). Následne bol sociálno-ekonomickými partnermi z územia, najmä zástupcami miest a obcí okresu Veľký Krtíš, zástupcami štátnej správy, Regionálnou rozvojovou agentúrou pre rozvoj regiónu Stredného Poipolia, mimovládnyimi organizáciami a podnikateľskými subjektmi, vrátane poľnohospodárov, zástupcami škôl a za pomoci expertov splnomocnenca vlády SR pre podporu najmenej rozvinutých okresov vypracovaný päťročný Akčný plán rozvoja okresu Veľký Krtíš (ďalej len „Akčný plán“).

Dôvodom zaradenia okresu Veľký Krtíš medzi najmenej rozvinuté okresy je dlhodobo vysoká miera evidovanej nezamestnanosti. Jej priemerná výška počas obdobia rokov 2013 – 2015 sa pohybovala k 31. decembru medzi 23,4 % a 18,5 %, kým za rovnaké obdobie sa celoslovenská miera evidovanej nezamestnanosti pohybovala medzi 13,5 % a 10,6 % (zdroj ÚPSVaR).

Okres Veľký Krtíš sa nachádza v južnej časti Banskobystrického kraja. Na juhu susedí s Maďarskom, na východe s okresom Lučenec, na severe s okresmi Detva, Zvolen a Krupina a na západe s okresom Levice. Väčšiu časť územia tvorí Juhoslovenská kotlina, ktorá je chránená Krupinskou vrchovinou, Javorím, Strehovskou pahorkatinou a Čebovskou Bukovinou. Najnižšia nadmorská výška dosahuje 129 m n. m. a najvyššia dosahuje 643 m n. m. (Španí laz). V súvislosti s klimatickými podmienkami patrí územie okresu medzi mierne teplé až teplé oblasti s miernou a suchou zimou.

K 31. 12. 2015 mal okres Veľký Krtíš 44 489 obyvateľov, z toho bolo 21 654 mužov a 22 835 žien. V okrese sa prejavuje postupné starnutie populácie.

Podľa oficiálnych údajov Štatistického úradu SR sa za posledných 10 rokov z okresu Veľký Krtíš vystaňovalo 3 634 obyvateľov. V skutočnosti sa však jedná o oveľa vyšší počet spôsobený občanmi žijúcimi v zahraničí, ktorí sa obvykle neodhlásia z trvalého pobytu na Slovensku.

Tabuľka č. 1 Vystaňovaní z trvalého pobytu v rámci SR v rokoch 2006 – 2015

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet vystaňovaných	424	395	380	298	353	368	348	372	414	381

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube

Podľa národnostnej a etnickej skladby obyvateľov možno okres považovať za zmiešaný región. Podľa údajov ŠÚ SR k 31. 12. 2015 v okrese prevažuje slovenská národnosť (66 % osôb), nasleduje maďarská národnosť (24 % osôb), rómska národnosť (1 % osôb) a iná národnosť (9 % osôb).

Tabuľka č. 2 . Percentuálny podiel obyvateľstva podľa národností k 31. 12. 2015 (v %)

Národnosť	Okres Veľký Krtíš	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Slovenská	66,6	77,2	81,3
Maďarská	23,9	10,5	8,4
Rómska	1,0	2,3	2,0
Ostatné národnosti	8,5	10,0	8,3

Zdroj: Štatistický úrad SR, DATAcube 2016

Podľa údajov z Atlasu rómskych komunít 2013 je počet príslušníkov rómskych komunít v okrese Veľký Krtíš niekoľkonásobne vyšší, tvoria až **13 % z celkovej populácie okresu**. Medzi obce s najvyšším podielom rómskeho obyvateľstva patria obce Bušince, Muľa, Čelovec, Hrušov, Kosihovce, Pôtor, Veľké Zlievce, Modrý Kameň, Sklabiná, Stredné Plachtince, Vieska a mesto Veľký Krtíš. Je predpoklad, že podiel príslušníkov rómskych komunít bude i naďalej rásť.

Rómska populácia v okrese má v priemere nízku vzdelanostnú úroveň, čo sa odráža aj na vysokej miere nezamestnanosti. **Vyššej miere zamestnanosti bránia exekúcie, ako aj absencia pracovných návykov a nízka dosiahnutá kvalifikácia.** V obciach s vysokým zastúpením rómskej populácie by výraznú úlohu pre zlepšenie práce s touto komunitou a ich zaradenie na pracovný trh zohrali **subjekty sociálnej ekonomiky, tréningové centrá a komunitné centrá s intenzívnou a merateľnou činnosťou.**

Vysoká nezamestnanosť v okrese Veľký Krtíš pretrváva dlhšie obdobie a je spôsobená špecifickými faktormi a dopadmi hospodárskej a sociálnej politiky, inštitucionálnych nastavení a vývoja na globálnych a lokálnych trhoch. **Aj v čase najvyššieho ekonomického rastu SR bola miera nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš stále nad úrovňou 17 %.**

Od roku 2012, kedy miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla svoje maximum 25,9 %, nezamestnanosť v okrese postupne klesá. Klesajúca tendencia v nezamestnanosti pretrváva aj v roku 2016. **K 30. 6. 2016 bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie 3 833 osôb.** Miera evidovanej nezamestnanosti klesla na 15,51 %, čo je v porovnaní s Banskobystrickým krajom viac o 1,96 percentuálneho bodu a v porovnaní so Slovenskom až o 6,06 percentuálneho bodu.

Tabuľka č. 3 Štruktúra UoZ podľa vzdelania v okrese Veľký Krtíš k 30. 6. 2016 (v %)

Názov ukazovateľa	Okres Veľký Krtíš	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Neukončené základné vzdelanie	8,8	7,5	5,2
Základné vzdelanie	23,6	29,4	24,5
Nižšie stredné odborné vzdelanie	0,3	0,4	0,6
Stredné odborné vzdelanie	37,3	29,0	28,7
Úplné stredné odborné vzdelanie	20,2	21,4	23,6
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	3,5	3,2	3,9
Vyššie odborné vzdelanie	0,2	0,7	0,5
Vysokoškolské vzdelanie 1.stupňa	1,3	1,5	2,3
Vysokoškolské vzdelanie 2.stupňa	4,4	6,6	10,4
Vysokoškolské vzdelanie 3.stupňa	0,1	0,2	0,3
N/A – neurčené	0,3	0,1	0,1

Zdroj: ÚPSVaR, Mesačná štatistika o počte a štruktúre UoZ, jún 2016

Z uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „UoZ“) k 30. 6. 2016 má viac ako 30 % neukončené základné vzdelanie alebo ukončené len základné vzdelanie. Takmer 40 %-tnú skupinu predstavujú UoZ so stredným odborným vzdelaním s výučným listom bez dostatočnej praxe. Obidve skupiny UoZ predstavujú spolu až 70 % (cca 2 700 UoZ) z celkového počtu UoZ, z čoho je cca jedna tretina občanov z marginalizovaných rómskych komunít.

Podľa zoznamu profesií vykonávaných bezprostredne pred evidenciou je v evidencii UoZ najviac ľudí, ktorí pred evidenciou nikde nepracovali (až 62,5 % UoZ), potom nasleduje skupina pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov, operátorov a montérov strojov a zariadení, kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov a pracovníkov v službách a obchode.

V okrese je 58 % dlhodobo nezamestnaných a až 44 % UoZ je v evidencii dlhšie ako 24 mesiacov. Táto skupina je ťažko zamestnateľná, pretože má nižšiu motiváciu hľadať si prácu, dlhodobou nezamestnanosťou stratila pracovné návyky a zručnosti, Takíto UoZ vykonávajú väčšinou len aktivačné práce v rámci poberania hmotnej núdze.

Tabuľka č. 4 Štruktúra UoZ podľa dĺžky evidencie, stav k 30. 6. 2016 (v %)

Názov ukazovateľa	Okres Veľký Krtíš	Banskobystrický kraj	Slovensko
do 7 mesiacov	27,3	27,4	33,9
7 mesiacov až 12 mesiacov	14,8	14,7	15,4
12 mesiacov až 24 mesiacov	13,7	13,8	14,4
nad 24 mesiacov	44,2	44,1	36,3

Zdroj: ÚPSVaR, Mesačná štatistika o počte a štruktúre UoZ, jún 2016

Región Veľký Krtíš svojím charakterom patrí medzi typické poľnohospodárske okresy. Väčšina poľnohospodárskej pôdy patrí do skupiny stredne úrodných pôd a z hľadiska druhu sú zastúpené najmä ťažké a stredne ťažké pôdy. Juhom územia preteká rieka Ipel', ktorá je so svojimi prítokmi hlavným zdrojom povrchových vôd. **Prírodné danosti a výskyt termálnych vôd v južnej časti okresu dávajú predpoklad na rozvoj cestovného ruchu a podnikania v tejto oblasti.** Okres má vysokú ekologickú hodnotu životného prostredia a je bohatý na minerálne pramene, využíva sa však len malá časť (Bušince, Muľa, Sklabiná, Vinica, Želovce a termálne pramene v Dolnej Strehovej). Územie okresu je bohaté na lesnú a poľnú zver, vtáctvo, plazy, obojživelníky a vegetáciu vrátane chránených druhov.

Okres svojou rozlohou 848 km² patrí medzi stredne veľké okresy s prevažne vidieckym charakterom. Územie je riedko osídlené a podpriemerne urbanizované. **V okrese Veľký Krtíš sa nachádza 71 obcí, z toho sú 2 mestá: Veľký Krtíš a Modrý Kameň.** Z celkového počtu obyvateľov iba 31,1 % žije v mestách. **Hustota osídlenia je 53 obyvateľov/km², oproti hustote 110 obyvateľov/km² v rámci Slovenska.** Pre okres je typický veľký počet obcí s nízkym počtom obyvateľov, v okrese je až 19 obcí, ktoré majú menej ako 200 obyvateľov, 27 obcí je v kategórii 200 až 499 obyvateľov, 17 obcí má počet obyvateľov 500 – 999 a 7 obcí patrí do kategórie s počtom 1000 – 1999 obyvateľov. Najviac obyvateľov žije v okresnom meste, kde ich počet poveršuje 12 tisíc.

Okresné mesto Veľký Krtíš sa nachádza na trase Lučenec – Levice. Od štátnej hranice s Maďarskom na juhu okresu, hraničného prechodu Slovenské Ďarmoty – Balassagyarmat je mesto

vzdialené 17 km. Spolu s mestom Modrý Kameň a obcou Malý Krtíš tvorí hospodárske centrum okresu. Sústreďujú sa tu podnikateľské a kultúrno-spoločenské aktivity okresu. **Mesto Modrý Kameň s počtom obyvateľov 1 600 je od okresného mesta Veľký Krtíš vzdialené len 3 km.** Mestu dominuje historicko-kultúrny komplex modrokamenského hradu. Dejiny mesta a hradu Modrý Kameň sú bohaté a siahajú až do 12. storočia.

Mesto Veľký Krtíš je od aglomerácie mesta Budapešť vzdialené iba 105 km, ale táto výhodná poloha nie je dosiaľ využitá kvôli nedostatočnej cestnej a železničnej infraštruktúre. K zníženiu lokálnej izolovanosti je potrebné dobudovať ďalšie dva mosty cez hraničnú rieku Ipel', ktorých dobudovanie vyplýva z Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o dopravnom charaktere ciest prechádzajúcich cez spoločnú hranicu, uzatvorenou dňa 27. februára 2012.

Dopravnú dostupnosť regiónu by zlepšila rýchlostná komunikácia R7 a obnovenie železničnej dopravy. V roku 2010 v rámci realizácie projektu podporeného Programom cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika 2007-2013 bola vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti na sprevádzkovanie železnice v Ipel'skej doline, ktorá potvrdila nevyhnutnosť dostavby chýbajúceho traťového úseku Šahy (okres Levice) – Drégelypalánk (Maďarsko) a obnovy osobnej prepravy medzi Lučencom a Veľkým Krtišom rovnako ako na úseku Dudince – Šahy – Čata. Momentálne sa však o obnovení železničnej osobnej dopravy na týchto úsekoch neuvažuje.

Dopravnú infraštruktúru okresu Veľký Krtíš tvorí cesta I. triedy I/75 a cesty II. a III. triedy. Najvýznamnejšou cestou II. triedy je cesta II/527 v dĺžke 61,876 km, na ktorej je veľmi vysoká intenzita dopravy. Najväčším problémovým úsekom tejto cesty je prietah mestom Modrý Kameň, kde šírkové usporiadanie a smerové pomery nevyhovujú platným normám. V havarijnom alebo nevyhovujúcom stave je v okrese viac ako pätina ciest II. triedy a takmer dve tretiny ciest III. triedy.

Cesta II/527 predstavuje najrýchlejšie a najkratšie spojenie okresu Veľký Krtíš s krajským mestom Banská Bystrica. Vzdialenosť Veľký Krtíš – Banská Bystrica je 75 km, ale vzhľadom k zlému stavu a priepustnosti ciest je časová dostupnosť krajského sídla 1,30 hod. pre individuálnu dopravu a cca 2 hod. pre hromadnú autobusovú dopravu. Vzhľadom k daným skutočnostiam je nutné urýchlene vybudovať obchvat mesta Modrý Kameň a následne rekonštruovať problémové úseky cesty II/527.

Viac ako 85 % obcí okresu je zásobených pitnou vodou. V okrese je vybudovaná kanalizačná sieť a čistička odpadových vôd iba v 25 % obcí, čo má z dlhodobého hľadiska negatívny dopad na životné prostredie, na životnú úroveň obyvateľstva a zároveň má obmedzujúci vplyv aj na rozvoj podnikateľských aktivít.

Okres má potenciál rozširovať výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. V súčasnosti je vo viacerých obciach v prevádzke fotovoltaická elektrárň (napr. Veľký Krtíš, Dolná Strehová, Kosihy nad Ipľom, Vinica, Pôtor a Chrt'any). Významný podiel energeticky využiteľnej biomasy je produkovaný v poľnohospodárstve a potravinárstve. **Biologický odpad vyprodukovaný poľnohospodárskou prvovýrobou v okrese spracovávajú bioplynové stanice v katastrach obcí Želovce, Sklabiná a Stredné Plachtice.**

Okres má územia vysokej biologickej a ekologickej hodnoty podliehajúce územnej ochrane podľa legislatívy v oblasti ochrany prírody a krajiny. Je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Poiplie, ktoré patrí do sústavy chránených území členských krajín EÚ – NATURA 2000. **V okrese sa nachádza 9 prírodných rezervácií, 3 prírodné pamiatky a 2 chránené areály,** ktoré sa rozprestierajú na rozlohe 304,24 ha.

V okrese Veľký Krtíš sa nachádzajú nevyhradené a výhradné ložiská nerastov evidované na Banskom úrade v Banskej Bystrici, z ktorých ťažba vo väčšine prípadov je neperspektívna. **V súčasnosti v obci Horné Strháre je rozvinutá ťažba štrkopiesku a v katastri obce Ľuboriečka sa nachádza hnedé uhlie,** ktorého ťažba síce je označená za perspektívnu, ale v súčasnosti neprebíha.

Región má zachované originálne kultúrne dedičstvo, tradičnú ľudovú kultúru a remeslá. Prezentuje sa tu tiež jedinečný pamiatkový fond so 61 nehnuteľnými národnými kultúrnymi pamiatkami, 111 pamiatkovými objektmi, 185 hnutelnými kultúrnymi pamiatkami, 349 pamiatkovými predmetmi, najmä sakrálneho charakteru. V území sa nachádzajú dve chránené pamiatkové zóny (Horné Plachtince a Čelovec) vidieckeho typu s historickým sídelným usporiadaním. Úspešne sa rozvíja záujmová umelecká činnosť obyvateľstva, najmä v oblasti folklóru. V zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja pôsobí v okrese Veľký Krtíš Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho a Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko. Bohaté tradície a kultúru región dosiaľ nevyužíva v dostatočnej miere na rozvoj cestovného ruchu a tvorbu pracovných miest.

Zdravotná starostlivosť v okrese je poskytovaná formou ambulantnej, ústavnej a lekárenskej starostlivosti. Ústavnú zdravotnú starostlivosť vrátane ambulantnej zabezpečuje Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n. o., Veľký Krtíš. Ambulantná zdravotná starostlivosť v okrese je poskytovaná prostredníctvom zdravotníckych zariadení všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti v 24 ambulanciách všeobecného lekára pre dospelých, v 10 ambulanciách všeobecného lekára pre deti a dorast, v 13 stomatologických ambulanciách, v 9 gynekologicko-pôrodných ambulanciách. V okrese majú sídla tri stanice záchranej zdravotnej služby. Lekárenskú starostlivosť poskytuje 12 lekární. Vzhľadom na demografický vývoj okresu a starnúce obyvateľstvo sa stále predlžuje čakacie doba pacientov na vyšetrenie. Z dlhodobého hľadiska táto tendencia predpokladá zvýšenie počtu hlavne všeobecných a odborných lekárov.

Sociálnu starostlivosť v okrese zabezpečujú tak verejní ako aj neverejní poskytovatelia. Banskobystrický samosprávny kraj je zriaďovateľom 2 zariadení sociálnych služieb s právnou subjektivitou, a to Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb vo Veľkom Krtíši a Domova sociálnych služieb v obci Čeláre, časť Kirt'. Okrem toho mesto Veľký Krtíš poskytuje sociálne služby v zimnom období prostredníctvom nocľahárne. **Kapacita existujúcich pobytových zariadení nie je postačujúca na uspokojenie potrieb všetkých potenciálnych klientov, ktorí sú umiestňovaní v okolitých okresoch.** V okrese je viacero obcí zapojených do Národného projektu Podpora opatrovateľskej služby, prostredníctvom ktorého je možné väčší počet seniorov udržať v ich domácom prostredí čo najdlhšie. V niekoľkých obciach funguje aj terénna sociálna práca (TSP). Dopyt po nej je však väčší ako dokázal pokryť Národný projekt TSP. Záujem o pôsobenie v sociálnej oblasti má aj viacero neverejných poskytovateľov. Riešia však problém financovania týchto služieb, keďže aj v prípade schválenia projektov v rámci EŠIF je potrebné disponovať vlastnými zdrojmi vo výške minimálne 5 % a zároveň z dôvodu financovania projektov formou refundácie aj niekoľkomesačným rozpočtom, čo právnické osoby neziskového charakteru nemajú ako zabezpečiť. Komunitné centrum menšín so sídlom v okresnom meste

poskytuje pomoc občanom v nepriaznivej sociálnej situácii a občianske združenie sociálne postihnutých a znevýhodnených občanov v Dolných Plachtinciach zabezpečuje starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím. V obci Vinica pôsobí občianske združenie IMPÉRIUM, ktoré prevádzkuje denný stacionár a terénnu opatrovateľskú službu, pričom zamestnáva 5 osôb a v budúcnosti sa bude snažiť svoje služby rozširovať aj do ostatných obcí okresu. **V oblasti sociálnych služieb a sociálnej práce je v okrese Veľký Krtíš veľký potenciál na tvorbu nových pracovných miest**, tak u verejných ako aj neverejných poskytovateľov. Tieto pracovné miesta sú však vzhľadom na svoj nekomerčný charakter závislé na podpore z rôznych projektov a dotačných schém.

Sieť predškolských a školských zariadení v okrese tvorí v súčasnosti celkom 36 materských škôl a 27 základných škôl. Technický stav viacerých budov materských a základných škôl je však nevyhovujúci a obce ich potrebujú v strednodobom horizonte zrekonštruovať. Vzhľadom na fakt, že počet detí v predškolskom veku vykazuje veľké rozdiely v rámci jednotlivých obcí okresu, je potrebné prehodnotiť kapacity predškolských zariadení a prispôbiť potrebám obyvateľstva. Potreba rozšírenia kapacity materskej školy sa prejavuje napríklad v obci Bušince, Čelovce, Lesenice a Muľa. Kapacity predškolského zariadenia nie sú využité v Bátorovej, Kamenných Kosihách, Kleňanoch a v Závade. V posledných rokoch medziročne klesal počet žiakov v základných a stredných školách okresu tempom, ktoré zodpovedá poklesu demografickej krivky v záujmovej oblasti stredných škôl. V rámci okresu stredné školy zriadené Banskobystrickým samosprávnym krajom poskytujú ponuku rôznych študijných a učebných odborov, ktorú je potrebné lepšie prispôbovať potrebám miestneho trhu práce.

V okrese Veľký Krtíš sú 4 stredné školy, z nich gymnázium vo Veľkom Krtíši poskytuje vzdelávanie aj v jazykovej škole a tiež môže v budúcnosti zabezpečovať vzdelávanie a rekvalifikácie pre oblasť sieťových technológií (CISCO akadémia). Ťažiskom vzdelávania v Strednej odbornej škole Veľký Krtíš je multimedialna a grafická technológia. Škola poskytuje vzdelávanie v 4-ročných aktívnych študijných odboroch (grafik digitálnych médií, technika a prevádzka dopravy), v 3-ročných aktívnych učebných odboroch (technicko-administratívny pracovník, elektromechanik – úžitková technika). Neaktívnymi odbormi tejto školy sú 4-ročné študijné odbory elektrotechnika, manažment regionálneho cestovného ruchu, 3-ročný učebný odbor obrábač kovov a 2-ročný učebný odbor strojárka výroba.

Spojená škola Modrý Kameň pozostáva z Obchodnej akadémie a Strednej odbornej školy obchodu a služieb. Škola je zameraná na stavebníctvo, obchod, cestovný ruch a reštauračné a hotelové služby. V týchto oblastiach ponúka 4-ročné študijné odbory obchodná akadémia, manažment regionálneho cestovného ruchu, kuchár, čašník-servírka, 3-ročné učebné odbory murár, stolár, kuchár, čašník, servírka, cukrár a 4-ročný učebný odbor cukrár, pekár. Škola disponuje aj neaktívnymi 3-ročnými odbormi klampiár – stavebná výroba, mäsiar lahôdkar, tesár, maliar, inštalatér, 2-ročnými odbormi (nadstavbové štúdium) odevníctvo, stavebníctvo, prevádzka obchodu, spoločné stravovanie a 4-ročnými odbormi operátor stavebnej výroby, obchodný pracovník. Škola by mala záujem v súlade s požiadavkami trhu práce o profesie zvärač a mechanik strojov a zariadení.

Stredná odborná škola Želovce – poskytuje vzdelanie v oblasti agropodnikania, záhradníctva, ochrany tvorby a skrášľovania životného prostredia v 4-ročných študijných odboroch záhradník, poľnohospodárska výroba, záhradníctvo – sadovnícka a krajinárska tvorba, v 3-ročných učebných odboroch záhradník, montér suchých stavieb a v 2-ročnom učebnom odbore poľnohospodárska výroba. Neaktívne odbory školy sú potravinárska výroba – pekárská

výroba, obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál, stavebná výroba – murárske práce, stavebné stolárstvo, opatrovateľská starostlivosť v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnej starostlivosti. Odborné učilište internátne Želovce ako súčasť SOŠ poskytuje vzdelanie pre mentálne postihnutých žiakov.

29 % UoZ tvoria absolventi štyroch stredných škôl sídliacich v okrese, čo avizuje nesprávne nastavené študijné a učebné odbory. Terajšie ťažiskové zameranie stredných odborných škôl v okrese je potrebné zmeniť na pôvodné zamerania: SOŠ Veľký Krtíš – strojárstvo, SOŠ Modrý Kameň – stavebníctvo, SOŠ Želovce – poľnohospodárstvo s vybudovaním pracovných inkubátorov a tréningových centier v ťažiskových zameraniach.

V okrese pretrváva zvýšený záujem o stredné všeobecné vzdelávanie, ktoré umožňuje pokračovanie štúdia na vysokých školách. Tento trend je porovnateľný s celoštátnym vývojom ako aj s vývojom v iných okresoch Banskobystrického samosprávneho kraja.

Na trhu práce je nedostatok odborníkov v nasledujúcich profesiách: mechanik číslicovo riadených strojov, nastavovač CNC strojov, programátor obrábacích a zváracích strojov, mechanik nastavovač, nástrojár, lakovník, mechanik strojov a zariadení, operátor strojárskej výroby, zvárač, čalúnnik, vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy, údržbár, inštalatér, mechanizátor (traktorista a kombajnista). Tieto profesie sú žiadané v menších počtoch (cca 10). Nedostatok odborníkov v daných profesiách brzdí rozvoj zamestnanosti v okrese.

V evidencii uchádzačov o zamestnanie je skupina absolventov, ktorí ukončili študijné a učebné odbory, avšak dlhodobou pracovnou pasivitou stratili praktické zručnosti. **Vytvorené tréningové centrá by mohli poskytnúť UoZ chýbajúcu prax, zvýšiť ich kvalifikáciu a zatriť ich pre trh práce v okrese pre potenciálne podnikateľské subjekty.**

Mieru nezamestnanosti a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily v okrese ovplyvňujú aj ďalšie faktory:

- pretrvávajúci **odchod mladých vzdelaných ľudí** z regiónu pre nedostatok vhodných pracovných príležitostí, pre nízke mzdy a absenciu riešenia bytovej otázky v regióne,
- **mladí ľudia v regióne sú zamestnávaní často len na dohody**, čo je prekážkou pri riešení bývania financovaného z hypoték,
- **zlá dopravná dostupnosť** z obcí do výrobných podnikov s prácou na zmeny z dôvodu redukcie spojov pre nevyťaženosť,
- **UoZ a poberatelia sociálnych dávok** z pohraničných oblastí poberajú výhody ako štátom platené zdravotné poistenie alebo dávky v hmotnej núdzi a **často pracujú nelegálne v pohraničných oblastiach Maďarska**,
- vysoké zastúpenie chránených pracovísk a dielní v okrese z dôvodu vysokej finančnej podpory cez prevádzkové náklady. Chránené dielne zamestnávajú zdravých UoZ len na dohody z dôvodu neprekročenia 50 %-ného zastúpenia invalidov v dielni,
- prekážkou zamestnania určitých skupín ľudí sú ich slabé pracovné návyky a spôsob života bez spoločenskej adaptácie (**alkoholizmus, kriminalita**).

Nízke mzdy v okrese Veľký Krtíš nemotivujú ľudí zamestnať sa v tomto okrese, keďže **priemerná hrubá mesačná mzda v okrese zaostáva za celoštátnym priemerom o 260 EUR** a je o takmer 140 EUR nižšia ako krajský priemer.

Z hľadiska odvetvovej štruktúry je najviac zamestnávateľov so zameraním na obchodnú a reštauračnú činnosť a obchodné služby, za nimi nasledujú priemyselné a poľnohospodárske subjekty. V súčasnosti v priemyselnej výrobe a v oblasti služieb a cestovného ruchu podniká 553 subjektov, ktorí zamestnávajú takmer 3 300 osôb. V agrosektore pôsobí 63 subjektov, ktoré zamestnávajú 860 zamestnancov. Samosprávy a nimi zriadené školské zariadenia a podniky zamestnávajú na pracovný pomer 1 760 osôb a 435 osôb na základe iných dohôd.

Najväčším zamestnávateľom okresu je TECHNOGYM E.E. s.r.o. s počtom zamestnancov 420, pričom z tohto počtu časť pracovnej sily je zamestnaná prostredníctvom personálnych agentúr. Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o., zamestnáva 307 zamestnancov, ďalej nasledujú spoločnosti EQUUS a.s., SISME SLOVAKIA, s.r.o., Forschner Slovakia s. r. o., PAZZ, s.r.o., Ekobauernhof a. s. Viac ako 81 % podnikateľských subjektov v okrese má menej ako 10 zamestnancov.

Hospodársko–sídlna aglomerácia Malý Krtíš – Veľký Krtíš – Modrý Kameň je jediné väčšie priemyselné centrum v okrese, ktoré zamestnáva väčší počet zamestnancov. **V priemyselnom parku Malý Krtíš v súčasnosti pôsobia dve talianske firmy** so zameraním na výrobu elektromotorov a výrobu fitness strojov.

V okrese v minulosti mal dominantné postavenie ťažobný priemysel. Baňa Dolina, v ktorej sa ťažilo menej hodnotné hnedé uhlie, svoju činnosť definitívne ukončila v roku 2015. **V nedávnej minulosti mal význam pre okres strojársky priemysel,** pretože tu fungovala pobočka firmy LIAZ. V strojárstve v súčasnosti pôsobí niekoľko menších spoločností, ktoré majú potenciál pre rozvoj. **V okrese existujú predpoklady na vznik nových strojárenských prevádzok a na spoluprácu s automobilovým priemyslom.**

Veľký Krtíš má predpoklady rozvíjať aj potravinársky priemysel, ktorý môže využívať vlastné prírodné zdroje a produkty regiónu (hrozno, ovocie, zelenina, mlieko, mäso). Rozvoj spracovateľského priemyslu podporí aj rast poľnohospodárskej prvovýroby. Taktiež existuje v okrese aj potenciál na ďalšie zhodnocovanie poľnohospodárskeho a lesného odpadu a efektívnu výrobu energie z alternatívnych zdrojov. **V okrese majú zastúpenie aj spoločnosti, ktoré sa venujú kreatívnemu priemyslu.** Na trhu majú v súčasnosti stabilnú pozíciu a potenciál pre rozvoj.

Stavebný priemysel v okrese predstavuje podiel 8,5 % z celkového hospodárstva a je zastúpený niekoľkými väčšími firmami a desiatkami malých firiem a živnostníkov. J – STAV spol. s.r.o. Medzi najvýznamnejšie spoločnosti v oblasti stavebníctva ďalej patria napr. Spoločnosť Š- TEAM s.r.o. zabezpečuje vodoinštalačné, kúrenárske, zámočnícke, búracie, stolárske a maliarske práce. TERMOTEX, s.r.o. poskytuje služby hlavne v oblasti zateplovania budov, tepelnej, protiotrasovej a hlukovej izolácie budov, podnikateľský subjekt Elmour - Milan Násali zabezpečuje stavebné práce a výrobu betónu.

V okrese je relatívne dobre rozvinuté rodinné podnikanie v oblasti obchodu a služieb. V meste Veľký Krtíš je v prevádzke mestská tržnica, kde počas pracovných dní a v sobotu ponúkajú svoje produkty hlavne miestni pestovatelia zeleniny a ovocia. V regióne však absentuje predajňa špecializovaná na ponuku miestnych produktov. Vzhľadom na nízku kúpyschopnosť obyvateľstva **sú miestni výrobcovia vo väčšine prípadov zameraní na predaj svojich produktov na farmárskych trhoch vo väčších mestách. Absentuje tu aj spolupráca pri spoločnom predaji a marketingu produkcie.** Vytvorenie ekonomicky udržateľného predajného miesta zameraného

na miestne produkty vyžaduje zvýšenie spolupráce dotknutých subjektov, intenzívnu propagáciu a zároveň zvyšovanie povedomia občanov.

Poľnohospodárska výroba je v okrese zameraná hlavne na pestovanie husto siatych obilnín, olejní a technických plodín, pre pestovanie ktorých sú priaznivé klimatické podmienky. V okrese sú vhodné podmienky na pestovanie ovocia a zeleniny.

V okrese Veľký Krtíš bolo k 1. 1. 2015 52 488 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho 31 043 ha bolo ornej pôdy, 1 897 ha viníc, 1 256 ha záhrad a ovocných sádov. Trvalo trávnaté porasty predstavujú celkom 17 926 ha a lesné pozemky dosahujú 26 205 ha. Z uvedených čísiel vyplýva, že najväčší podiel majú komodity pestované na ornej pôde. Nezanedbateľná je aj rozloha lúk a pasienkov, ktoré sú nedostatočne využívané na chov hovädzieho dobytku. **Okres má potenciál na rozvoj živočíšnej výroby. Popri veľkých poľnohospodárskych podnikoch existujú v okrese dobré podmienky na rozvoj rodinného farmárčenia, agroturistiky ako aj spoločnej finalizácie a marketingu výroby.** Do týchto aktivít je možné zapojiť aj malých a mladých farmárov.

Územie okresu predstavuje vhodné podmienky na aktívnu vidiecku rekreáciu spojenú s možnosťami nenáročných fyzických aktivít. Najmä v letnom a jesennom období sa rekreačné pobyty vo vidieckych domoch a na lazoch vyznačujú jedinečnou atmosférou, ktorá je vhodná najmä pre rodiny s deťmi žijúcimi vo veľkých mestách. Pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu sú potrebné ďalšie investície nielen do výstavby kvalitných penziónov, ale hlavne do zvyšovania kvality a sortimentu služieb cestovného ruchu a do dopravnej infraštruktúry.

V okrese sa nachádzajú kultúrno-historické a technické pamiatky, dve kúpaliská, nevyužívané liečivé termálne pramene a konajú sa zaujímavé folklórne podujatia. Súčasný stavebno-technický stav kultúrno-historických pamiatok, prístup k nim, často neupravené blízke okolie, takmer žiadne doplnkové služby, chýbajúce informačné a propagačné materiály však neposkytujú predpoklad na výraznejšie zvýšenie návštevnosti turistov v blízkej budúcnosti. **Medzi najvýznamnejšie atraktivity regiónu patria:** Wellness hotel Aquatermal Strehová a termálne kúpalisko, Múzeum bábkarských kultúr a hračiek - hrad Modrý Kameň, zrúcanina goticko-renesančného hradu v Modrom Kameni, Kaštieľ Imre Madácha, Pamätný dom Kálmána Mikszátha v obci Sklabiná, Pivnice v Hrušove a Hontianska paráda, Trúbiaci kameň, Gaštanové slávnosti, Medový festival a iné, ktoré majú dlhoročnú tradíciu a prilákajú väčší počet návštevníkov do regiónu.

Okres Veľký Krtíš je súčasťou Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, kde 25 vinohradníckych obcí patrí do Modrokamenského vinohradníckeho rajónu, ktorý zahŕňa 37 % vinogradov stredoslovenskej oblasti. Pestovanie viniča hroznorodého siaha do dávnej minulosti a v súčasnej dobe má vinohradníctvo významné postavenie. **Veľký Krtíš má predpoklady na lepšie využívanie vinogradov aj v spojitosti s rozvojom cestovného ruchu, kde sú možnosti na tvorbu pracovných miest.**

Včelárstvo na území okresu má dlhodobú tradíciu. V súčasnosti po dlhodobom úpadku včelárstvo vstupuje do obdobia rastu, keď stúpa výroba aj spotreba medu. Za účelom posilnenia úspešnosti predaja medu a medových výrobkov je potrebné **posilniť spoluprácu a spoločné vystupovanie včelárov.**

V regióne dlhodobo pretrváva problém rastu nežiaducich náletových drevín na poľnohospodárskej pôde a na obecných pozemkoch. Ich odstránenie vytvára predpoklad na tvorbu nových pracovných

miest aj pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie hlavne formou zriadenia subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti

V oblasti koordinácie aktivít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš dlhoročne pôsobí hlavne Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poiplia a Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov. V súčasnosti v okrese aktívne nevykonáva svoju činnosť ani jedna miestna akčná skupina. **V roku 2015 vznikli na území okresu dve združenia na princípe Leader - Občianske združenie Hontianske Poiplie a Občianske združenie Ipeľská Kotlina.** Obe pripravili stratégie CLLD, v ktorých chcú podporovať vybudovanie infraštruktúry, malých a stredných podnikateľov, ktorí zároveň vytvoria pracovné miesta hlavne v poľnohospodárstve, vytvárať podmienky pre vidiecky turizmus a zvýšiť úroveň cezhraničnej spolupráce. **V rámci projektu cezhraničnej spolupráce sa v roku 2012 vytvoril podnikateľský inkubátor a cezhraničný Poľovnícky a lesnícky klaster so sídlom v meste Balassagyarmat (HU), ktorý svojimi službami čiastočne pokrýva aj prihraničné územie okresu.**

II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Veľký Krtíš

Udržateľný rozvoj okresu Veľký Krtíš má zohľadňovať hospodárske, sociálne, kultúrne environmentálne a inštitucionálne aspekty života občanov prostredníctvom efektívneho zhodnocovania najmä vnútorného rozvojového potenciálu regiónu. Naštartovanie dynamiky rozvoja okresu Veľký Krtíš, ktorá dáva do súladu hospodársky a spoločenský pokrok bude založené na:

- 1. využití existujúceho prírodného, historického a kultúrneho potenciálu, predovšetkým v oblasti pôdohospodárstva a lesného hospodárstva s prepojením na agroturistiku, vidiecky a vínný turizmus a cestovný ruch,**
- 2. tradíciách poľnohospodárskej a potravinárskej výroby s dôrazom na vinárstvo, pestovanie zeleniny a ovocia, záhradníctvo a na včelárstvo,**
- 3. na tradíciách strojárkeho priemyslu a stavebníctva v regióne a rozvoji malého a stredného podnikania vrátane rozvoja kreatívneho priemyslu,**
- 4. využití vzdelávacieho potenciálu stredných odborných škôl, zosúladenia vzdelávania s potrebami trhu práce prostredníctvom vytvorenia podmienok na získanie praktických zručností a overenie teoretických vedomostí priamo v praxi,**
- 5. využití špecifickej prihraničnej polohy okresu,**
- 6. postupnom zlepšovaní podmienok dopravnej dostupnosti regiónu a vytvorení podmienok na zlepšenie celkovej kvality života obyvateľov,**
- 7. zvyšovaní sociálnej a zdravotnej starostlivosti – potrebe udržateľnosti všeobecnej zdravotnej nemocnice, n.o. v plnom rozsahu jej personálneho zastúpenia (jeden z najväčších zamestnávateľov v okrese) a dobudovanie a sfunkčnenie ďalších oddelení (gynekologicko – pôrodnice).**

Hospodársky a sociálny pokrok okresu Veľký Krtíš sa môže oprieť o nasledujúce **faktory rozvoja:**

- **dostatočný pracovný potenciál** – cca 4 000 uchádzačov o zamestnanie v evidencii UPSVaR,
- **vhodné klimatické podmienky a prírodné danosti územia** pre rozvoj poľnohospodárstva, súvisiacich odvetví a cestovného ruchu vo vidieckom prostredí,
- **tradičná vinohradnícka a včelárska oblasť,**

- **atraktívny turistický región** pre rozvoj cykloturistiky a vidieckej turistiky, zachovalé folklórne tradície a pamiatky pôvodnej architektúry,
- tradícia v oblasti strojárskoho priemyslu a stavebníctva, potenciál v oblasti kreatívneho priemyslu,
- **existencia viacerých prosperujúcich podnikov** s dobrou pozíciou na trhu, domácim kapitálom, s perspektívou rozšírenia produkcie a tým aj udržateľnej zamestnanosti,
- **voľné priestory na rozvoj podnikania**, cestovného ruchu a sociálnych služieb,
- **potenciál cezhraničnej spolupráce** na slovensko-maďarskej hranici,
- dvojjazyčnosť časti obyvateľstva s možnosťou cezhraničného podnikania,
- **potenciál stredného odborného školstva** hlavne v oblasti vzdelávania s poľnohospodárskym, záhradníckym, strojárskym a stavebným zameraním ako aj pre potreby výchovy pracovnej sily pre vidiecky turizmus a cestovný ruch,
- vysoký záujem malých a stredných podnikateľov podieľať sa na príprave pracovnej sily a získavania pracovných a odborných zručností potrebných na trhu práce,
- priestor na zlepšenie finančného ohodnotenia zamestnancov a zvyšovanie kúpyschopnosti obyvateľstva,
- potenciál vzniku nových pracovných príležitostí v priestore VVP Lešť.

Limitmi ekonomického a sociálneho rozvoja okresu Veľký Krtíš, ktoré je potrebné riešiť v rámci Akčného plánu sú najmä:

- **slabá pracovná ponuka** hlavne pre uchádzačov s vyšším vzdelaním,
- **odchod mladých a kvalifikovaných ľudí**, negatívne demografické ukazovatele, starnutie regiónu a narastajúce potreby v oblasti sociálnej starostlivosti,
- **nepriaznivá vzdelanostná a sociálna štruktúra** obyvateľstva (vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných), nízka úroveň znalosti svetových jazykov u strednej a staršej generácie,
- **slabá kúpyschopnosť obyvateľov** a nárast chudoby a s tým spojených sociálnych problémov,
- **nedostatočné zastúpenie terénnych, komunitných služieb a poradenských a prevenčných aktivít** pre znevýhodnené skupiny občanov, občanov ohrozených sociálnym vylúčením,
- **nevyhovujúca štruktúra a kvalita študijných odborov**, keďže tretina uchádzačov o zamestnanie sú absolventi stredných škôl okresu, nízka úroveň spolupráce stredných škôl a podnikov, zastaraná vybavenosť škôl, nízka vzdelanostná úroveň na základných školách,
- rastúci trend počtu príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít,
- nízka mobilita pracovnej sily,
- **nedostatočne využitý potenciál sociálnej ekonomiky** medzi trhom práce a verejným obstaraním ako nástroja podpory lokálnej ekonomiky,
- **nedobudovaná infraštruktúra a zlý technický stav cestných komunikácií II. a III. triedy**, ktoré bránia rozvoju podnikania a majú negatívny dopad na životnú úroveň obyvateľov,
- **zlá dopravná dostupnosť regiónu** - chýbajúca rýchlostná komunikácia a železničná preprava negatívne ovplyvňujú potenciálnych investorov pri výbere lokality pre nové investície,
- **zlý technický stav a nízka energetická efektívnosť** verejných budov,
- **nedostatočná ponuka voľnočasových aktivít**, chýbajúce oddychovo-športové zóny a aktivity,
- **absencia koordinácie cestovného ruchu**, neexistencia konkrétnych produktov /balíčkov cestovného ruchu, slabý marketing územia,

- slabá podpora začínajúcich podnikateľov a malých a stredných podnikov na národnej úrovni.

Predpoklady rozvoja okresu Veľký Krtíš možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- **zabezpečenie rozvoja poľnohospodárskej prvovýroby** so zreteľom na tvorbu pracovných miest,
- **rozvoj rodinných fariem**, finalizácia ich produkcie a spolupráca poľnohospodárov pri spoločnom marketingu a predaji,
- **rozvoj vinárstva**, vrátane zvyšovania pridanej hodnoty a spoločného marketingu a predaja produktov a služieb,
- **rozvoj spracovateľského priemyslu** zameraného na poľnohospodárske produkty,
- **rozvoj výroby a predaja regionálnych produktov** vrátane rozvoja včelárstva,
- **rozvoj integrovaného cestovného ruchu**, vrátane agroturizmu a kultúrneho turizmu,
- **vstup investorov** do existujúcich výrobných objektov a voľných priestorov,
- **zlepšenie cezhraničnej spolupráce** s Maďarskom.
- **dopravná infraštruktúra - vybudovanie rýchlostnej komunikácie R7**,
- **vybudovanie nových mostov** cez rieku Ipeľ v lokalitách Ipeľské Predmostie (SK) – Drégelypalánk (HU) a Vrbovka (SK) – Órhalom (HU),
- **nastavenie sociálnej politiky**, ktorá by motivovala ľudí pracovať; nastavenie aktívnej politiky trhu práce, **poskytovanie príspevku na pokrytie počiatočných nákladov spojených s nástupom do zamestnania** (cestovné, ubytovanie, strava), nakoľko uchádzači o zamestnanie nemajú žiadnu finančnú hotovosť na pokrytie týchto výdavkov do prvej výplaty pri nástupe do zamestnania,
- **vznik tréningových centier** pre získanie zručností UoZ v jednoduchých profesiách a **regionálnych centier vzdelávania** pre kvalitnú prípravu žiakov a UoZ v náročnejších profesiách; **prispôsobenie študijných odborov** na stredných školách **potrebám trhu**,
- **verejno-súkromné partnerstvá** v oblasti prípravy pracovnej sily (duálne vzdelávanie),
- využívanie moderných informačných technológií v oblasti sociálnych služieb a výkonu opatrení SPODaSK.

III. Východiská Akčného plánu

Akčný plán je nástrojom zabezpečovania udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja menej rozvinutého regiónu s dôrazom na riešenie zamestnanosti. Rieši základné otázky rozvoja na miestnej úrovni s cieľom aktivizácie územného kapitálu okresu s dôrazom na využívanie konkurenčných výhod a rozvojových príležitostí okresu. Integruje hlavné ciele napredovania okresu a súbor opatrení do súdržného celku.

Akčný plán je zameraný na elimináciu negatívnych ekonomických, sociálnych a spoločenských problémov prostredníctvom podpory rozvoja najmä v nasledovných oblastiach:

- **budovanie spolupráce medzi aktérmi regionálneho rozvoja** s následnou realizáciou celoplošnej rozvojovej koncepcie okresu Veľký Krtíš,
- **plánovanie a koordinácia individuálnych projektových zámerov** na dosiahnutie dlhodobého pozitívneho dopadu na rozvoj územia,
- budovanie spoločnosti a zvyšovanie pocitu zodpovednosti za veci verejné,

- **znižovanie lokálnej dopravnej izolovanosti územia**, jej nepriaznivých dopadov na miestnu ekonomiku, demografický vývoj a zamestnanosť obyvateľstva, odstránenie havarijného stavu dopravnej infraštruktúry za účelom podpory mobility pracovnej sily a zlepšenia základných podmienok pre podnikanie a život,
- **zvýšenie kvalifikačnej úrovne obyvateľstva** a zosúladienie ponuky vzdelávania s požiadavkami trhu práce prostredníctvom využitia potenciálu stredného školstva, posilnenie praktického vyučovania a podpora získavania zručností a pracovných návykov požadovaných na trhu práce,
- **využitie potenciálu a tradícií v oblasti vinárstva, potravinárstva a spracovania poľnohospodárskych produktov** a ostatných tradičných odvetví priemyslu,
- **dobudovanie zariadení cestovného ruchu** a súvisiacej infraštruktúry vrátane cyklotrás, vytvorenie systému spoločnej propagácie cezhraničného regiónu a podpory agroturistiky za účelom efektívneho využívania kultúrneho, historického a prírodného bohatstva regiónu,
- **využitie potenciálu rozvoja existujúcich ekonomických subjektov** s dôrazom na podporu malých a stredných podnikateľov za účelom zabezpečenia zhodnocovania lokálnych zdrojov v oblasti pôdohospodárstva, potravinárstva, priemyselnej výroby a služieb a rozvoja cestovného ruchu,
- **zvýšenie využívania energetického potenciálu** a obnoviteľných zdrojov okresu,
- **zvýšenie využívania potenciálu sociálnej ekonomiky**, medzitru práce a sociálne zodpovedného verejného obstarávania ako nástrojov podpory lokálnej ekonomiky,
- **zvýšenie počtu pracovných príležitostí vyžadujúcich vyššie vzdelanie** s lepším mzdovým ohodnotením,
- **dobudovanie chýbajúcej občianskej infraštruktúry**, ako základného predpokladu na zlepšenie demografického vývoja a zlepšenia podmienok pre život v okrese,
- **realizácia opatrení v sociálnej oblasti a starostlivosti o MRK**,
- **využívanie prihraničnej polohy okresu** a posilnenie cezhraničnej mobility za prácou
- efektívnejšie poskytovanie verejných služieb.

Hlavným cieľom Akčného plánu je znížiť mieru nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš podporou vytvorenia 822 pracovných miest do roku 2020.

IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Veľký Krtíš, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania

Primárnym cieľom akčného plánu je zvýšiť zamestnanosť v okrese Veľký Krtíš prostredníctvom realizácie nasledovných opatrení, ktoré vychádzajú z existujúceho rozvojového potenciálu územia:

- A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Veľký Krtíš**
- B. Prioritná oblasť Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky a tvorba pracovných miest**
- C. Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov, zvyšovanie kvalifikácie a prepojenie vzdelávania s praxou**
- D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby**
- E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily**
- F. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu okresu Veľký Krtíš na úrovni BBSK**
- G. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy.**

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad systémových opatrení a aktivít podľa prioritných oblastí:

Systémové opatrenia a kľúčové aktivity Akčného plánu	Partneri / Počet vytvorených pracovných miest
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Veľký Krtíš	<i>cca 5 vytvorených pracovných miest</i>
A.1. Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Veľký Krtíš	Mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, školy, Výbor pre rozvoj okresu Veľký Krtíš (ďalej len „výbor“)
B. Prioritná oblasť Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky a tvorba pracovných miest	<i>cca 737 vytvorených pracovných miest</i>
B.1. Podpora podnikania v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach B.1.1. Podpora minimálne 4 podnikateľských subjektov v poľnohospodárskej prvovýrobe vrátane pestovania ovocia a zeleniny B.1.2. Podpora minimálne 4 podnikateľských subjektov vo vinohradníctve a vinárstve B.1.3. Podpora minimálne 3 subjektov v spracovaní poľnohospodárskych produktov B.1.4. Podpora minimálne 2 podnikateľských subjektov v oblasti lesného hospodárstva a spracovania biomasy B.1.5. Podpora minimálne 2 subjektov v oblasti agroturizmu a vidieckeho turizmu B.1.6. Vytvorenie včelárskeho podporného výrobného a odbytového združenia	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, podnikateľské subjekty, výbor, vzdelávacie inštitúcie, regionálne odbytové organizácie
B.2 Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle, službách a cestovnom ruchu B.2.1. Podpora minimálne 6 podnikateľských projektov v priemysle, službách, kreatívnom priemysle, stavebníctve a odpadovom hospodárstve vrátane inovácie a zavádzania nových produktov a technológií, výskumu a vývoja a podpora ich vstupu na nové trhy, vývoj nových obchodných modelov. B.2.2. Podpora udržateľného cestovného ruchu	MH SR, SARIO, MPRV SR, mesto Veľký Krtíš, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, výbor, SBA, podnikateľské subjekty, MVO a samosprávy okresu Veľký Krtíš
B.3. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti	MPSVR SR, MPRV SR, MV SR, SZRB AM, obce, výbor,

C. Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov, zvyšovanie kvalifikácie a prepojenie vzdelávania s praxou	<i>cca 15 vytvorených pracovných miest</i>
C.1. Realizácia Národných projektov ÚPSVaR SR v okrese Veľký Krtíš	MPSVR SR, MPRV SR, ÚPSVR Veľký Krtíš, výbor
C.2. Podpora účasti na CŽV – vytvorenie siete CŽV C.2.1. Podpora 3 regionálnych centier vzdelávania / COVP a ďalších vzdelávacích aktivít C.2.2 Zriadenie min. 3 tréningových centier C.2.3 Podpora inkluzívneho predprimárneho a primárneho vzdelávania C.2.4 Podpora aktivít zameraných na diagnostiku a rediagnostiku	BBSK, MŠVVŠ SR, MPSVR SR, MPRV SR, MV SR, výbor, školy, mestá a obce
D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	<i>cca 65 vytvorených pracovných miest</i>
D.1. Zvýšenie kapacity služieb so sociálnym zameraním D.1.1. Dostupné sociálne bývanie D.1.2 Zvýšenie kapacity sociálnych a zdravotných služieb	MZ SR, MPSVR SR, MV SR, BBSK, výbor, mesto Veľký Krtíš
D.2. Zlepšenie životných podmienok obyvateľov okresu Veľký Krtíš D.2.1. Digitalizácia verejnej správy vo okrese Veľký Krtíš D.2.2. Budovanie dopravnej, občianskej a environmentálnej infraštruktúry, podpora voľnočasových, kultúrnych, športových a spoločenských aktivít	mestá a obce, MPRV SR, MŽP SR, výbor,
E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	
E.1. Podpora rekonštrukcie a dobudovania miestnej cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás	MPRV SR, výbor, mestá a obce, BBSK
F. Systémové opatrenia na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja	
G. Systémové opatrenia na úrovni ústrednej štátnej správy	

A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Veľký Krtíš

Systémové opatrenia na úrovni okresu sú zamerané na vytvorenie kapacít, inštitucionálnych a organizačných rámcov a zabezpečenie logistickej a technickej podpory na implementáciu Akčného plánu okresu.

Opatrenie A.1. Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Veľký Krtíš

Podpora a inštitucionalizácia aktivít sieťovania kooperačných štruktúr okresu, podpora spolupráce aktérov regionálneho rozvoja, koordinácia činnosti RRA, OOCR, CPK a MAS na území okresu v súlade s uznesením vlády SR č. 254/2016 (úloha B.18).

Vytvorenie sietí spolupráce a Rozvojovej rady okresu Veľký Krtíš, v ktorej sú kľúčovými partnermi subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, inštitúcie a pod. Výbor slúži ako koordinátor aktivít Akčného plánu a platforma spolupráce na hospodárskom a sociálnom rozvoji, vytvára kapacity na tvorbu koncepcií, vrátane sociálnej integrácie na úrovni okresu.

Centrum je výkonným orgánom pre implementáciu Akčného plánu a ďalších rozvojových aktivít, ako aj projektové stredisko pre prípravu kľúčových aktivít (príprava projektov Akčného plánu), poskytnutia poradenstva pre podnikateľov, na zabezpečenie úloh technického sekretariátu, mediálnej a komunikačnej podpory, na podporu inkluzívneho verejného obstarávania, tvorbu spoločných projektov a iniciatív aktérov v území, zakladanie zdieľaných spracovateľských a distribučných prevádzok.

Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Veľký Krtíš zamerané najmä na:

- implementáciu AP pod vedením Rozvojovej rady,
- zabezpečovanie vypracovanie stratégií ako napr. rozvoja cestovného ruchu, inklúzie MRK, prevencie kriminality a rozvoja okresu,
- prípravu projektov,
- podporu zakladania klastrových iniciatív,
- podporu zakladania výrobných združení a zdieľaných spracovateľských a distribučných prevádzok,
- podporu cezhraničnej spolupráce,
- podporu pri zabezpečovaní procesov verejného obstarávania,
- podporu tvorby partnerstiev,
- poradenské služby pri príprave projektov, návrh modelov financovania projektov,
- poradenské služby pre začínajúcich podnikateľov, poradenstvo v oblasti rozvoja podnikania a zamestnanosti, pracovné stáže, študijné návštevy, dobrovoľnícku službu, pracovné pobyty doma a v zahraničí,
- projektový manažment,
- hodnotenie a monitoring projektov,
- prípravu analýz, podkladov a reportovanie
- podporu vstupu subjektov verejného a súkromného sektora na území okresu do OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie.

Vytvorené pracovné miesta:	6
Kľúčoví partneri (gestori):	výbor, mestá a obce okresu Veľký Krtíš
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Termín realizácie:	2016 - 2020
Prijímateľ RP:	Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Veľký Krtíš
Účel RP:	mzdy, prevádzkové náklady, vybavenie centra, obstaranie služieb spojených s činnosťou, obstaranie, zhotovenie strategických dokumentov

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Veľký Krtíš

Predpokladané zdroje financovania:	RP, príjmy z vlastných aktivít
Celkový rozpočet:	560 tis. Eur
Z toho výška RP:	463,562 tis. Eur
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	-

B. Prioritná oblasť Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky a tvorba pracovných miest

Cieľom Akčného plánu je zvýšiť zamestnanosť v okrese aj prostredníctvom podpory miestnej ekonomiky a inovácií ako súčasť zvyšovania zamestnanosti intervenciami na dopytovej strane trhu práce. Cieľom je rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského a verejného sektora, ktoré udržateľne a efektívne zhodnocujú lokálne zdroje a umožňujú využitie disponibilnej pracovnej sily. Dlhodobým zámerom je dosiahnuť lepšie využitie hospodárskeho potenciálu okresu Veľký Krtíš s dosahom na rast ekonomickej aktivity a zamestnanosti vytvorením lepších pracovných miest.

Opatrenie B.1. Podpora podnikania v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach

Aktivity opatrenia budú zamerané na :

- stimulovanie podnikania v poľnohospodárstve,
- podpora mladých farmárov,
- zvyšovanie zamestnanosti v spracovaní produkcie živočíšnej výroby, rastlinnej výrobe a spracovania poľnohospodárskych produktov prostredníctvom vytvorenia podmienok pre podporu rastu a rozvoja hlavne v miestne tradičných odvetviach poľnohospodárstva (spracovanie mäsa, včelárstvo, pestovanie zeleniny, ovocia, vinohradníctvo, záhradníctvo),
- vytvorenie podporných a odbytových inštitúcií a združení.

Aktivita B.1.1. Podpora minimálne 4 podnikateľských subjektov v poľnohospodárskej prvovýrobe vrátane pestovania ovocia a zeleniny

Rozvoj zaostávajúcej poľnohospodárskej prvovýroby hlavne v oblasti pestovania ovocia a zeleniny, všeobecnej rastlinnej a živočíšnej výroby s potenciálom tvorby pracovných miest na vidieku. Predpokladajú sa investície na obstaranie dopravných prostriedkov, strojov, prístrojov a zariadení poľnohospodárskej techniky a náradia do obnovy skleníkového hospodárstva, výstavby fóliovníka, zvyšovania efektivity pestovania a spracovania zeleniny, výsadby ovocného sadu a pestovania a spracovania tekvice.

Vytvorené pracovné miesta:	80
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MPSVR SR, poľnohospodári, spracovatelia produktov, výbor , podporené výrobné a odbytové družstvo, poľnohospodársky inkubátor
Partneri:	malí a strední farmári a spracovatelia poľnohospodárskych produktov
Termín realizácie:	2016 – 2020

Aktivita B.1.2. Podpora minimálne 4 podnikateľských subjektov vo vinohradníctve a vinárstve

Pôjde o tvorbu pracovných miest v oblasti s komparatívnymi výhodami daného regiónu, ktorá sa sústreďí do výroby vína, spracovania a marketingu. Predpokladajú sa investície do zlepšenia kvality poľnohospodárskych produktov v spolupráci so strednou školou a pestovateľmi hrozna, nákup technologického vybavenia, zvýšenie pridanej hodnoty spracovania hrozna, rozšírenie baliacích a skladovacích kapacít, prestavbu vinnej pivnice a zavedenie inovatívnej technológie.

Vytvorené pracovné miesta	36
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, výbor okresu Veľký Krtíš, pestovatelia a spracovatelia produktov, podporené výrobné a odbytové družstvo, poľnohospodársky inkubátor
Partneri:	malí a strední farmári a spracovatelia poľnohospodárskych produktov
Termín realizácie:	2016 – 2020

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita B.1.3. Podpora minimálne 3 subjektov v spracovaní poľnohospodárskych produktov

V tejto aktivite sa predpokladajú investície na vytvorenie prevádzky konzervárne, baliarne a chladiarne mäsových výrobkov, ovocia a zeleniny, na rekonštrukciu budovy a technické a technologické vybavenie mliekarene, vybudovanie malého pivovaru a pálenice, výrobu ovocného alkoholického nápoja, bylinkových čajov a sušeného ovocia, spracovanie vlašského orecha, výrobu olejov v potravinárstve a na farmaceutické a kozmetické účely, rozšírenie výroby v potravinárskom priemysle (cukrárenská, pekárská a špeciálna gastronómická výroba).

Podporiť výrobu a predaj slovenských potravinárskych výrobkov, regionálnych potravinárskych špecialít a farmárskych produktov a potravín prostredníctvom už existujúcich schém kvality na európskej úrovni a to Politika kvality EÚ (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie a zaručená tradičná špecialita) a na národnej úrovni – Značka kvality SK (Národný program podpory poľnohospodárskych produktov a potravín Značka kvality SK) a označenie potravín v súlade s platnou vyhláškou MPRV SR č. 163/2014 Z. z. o podmienkach používania dobrovoľného označovania poľnohospodárskych produktov a potravín

Vytvorené pracovné miesta:	150
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, výbor
Partneri:	mladí farmári, podporené výrobné a odbytové družstvo, poľnohospodársky inkubátor
Termín realizácie:	2016 – 2020

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita B.1.4. Podpora minimálne 2 podnikateľských subjektov v oblasti lesného hospodárstva a spracovania biomasy

Zámerom je podpora investícií v lesnom hospodárstve, drevárskej činnosti a pri výrobe peliet.

Vytvorené pracovné miesta:	40
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, výbor, podporené výrobné a odbytové družstvo, poľnohospodársky inkubátor
Partneri:	súkromní podnikatelia
Termín realizácie:	2016 – 2020

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita B.1.5. Podpora minimálne 2 subjektov v oblasti agroturizmu a vidieckeho turizmu

Zámerom je podpora aktivít smerujúcich k posilneniu agroturizmu a vidieckeho turizmu v okrese.

Vytvorené pracovné miesta:	100
Kľúčoví partneri (gestori):	výbor
Partneri:	súkromní podnikatelia, MPRV SR, MPSVR SR,
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Občianske združenie Veľkokrtíšska vína cesta, iné subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	Vytvorenie a propagácia regionálnej značky vín a Oblastného salónu vín, informačné stredisko s požičovňou bicyklov a iné podporné aktivity zamerané na rozvoj agroturizmu a vidieckeho turizmu

Aktivita B.1.6. Vytvorenie včelárskeho podporného výrobného a odbytového združenia

Združenie bude združovať malých včelárov, ktorí budú spoločne investovať do spracovania a predaja medu.

Kľúčoví partneri (gestori):	súkromní podnikatelia, výbor
Partneri:	MPRV SR, inštitúcie, mestá a obce okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Včelárske podporné výrobné a odbytové združenie a iné právnické osoby
Účel RP:	mzdy, prevádzkové náklady, materiálne a technické vybavenie, modernizácia a rekonštrukcia, služby

Opatrenie B.2. Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle, službách a cestovnom ruchu

Aktivity opatrenia Podpora vzniku nových a existujúcich podnikateľských subjektov budú zamerané na :

- stimulovanie podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve, podporu firiem a zvýšenie miery ich prežitia na trhu aj prostredníctvom vytvorenia podmienok pre podporu rastu, inovatívnosti a rozvoja,
- podporu a rozvíjanie kreatívneho priemyslu,
- obnovenie priemyselnej činnosti s regionálnou tradíciou (strojárstvo, kovovýroba) a vytvorenie dodávateľských kapacít pre automobilový priemysel,
- na rozvoj udržateľného cestovného ruchu, ako komplexný produkt v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, rozvoj agroturizmu, vodného turizmu, ekoturizmu vrátane cezhraničného cestovného ruchu, podpora vytvorenia regionálnej turistickej informačnej kancelárie, tvorby imidžu okresu a propagáciu regiónu a miestnych produktov.

V rámci tohto opatrenia budú zvlášť podporené nasledujúce aktivity:

Aktivita B.2.1. Podpora minimálne 6 podnikateľských projektov v priemysle, službách, kreatívnom priemysle, stavebníctve a odpadovom hospodárstve vrátane inovácie a zavádzania nových produktov a technológií, výskumu a vývoja a podpora ich vstupu na nové trhy, vývoj nových obchodných modelov

Aktivita predpokladá výrobu plynových konvektorov a ohrievačov vody, obnovenie strojárskej výroby v bývalej nástrojárni, výrobu úsporných oceľových kotlov na tuhé palivo, modernizáciu kovovýroby, výrobu náhradných dielov pre automobilový priemysel, inováciu výrobného procesu v reklamnej činnosti, rozšírenie aktivít vo výrobe plastových a hliníkových okien, rozšírenie výroby nábytku, výrobu drevotriesky, výrobu a spracovanie polystyrénbetónu pre stavebné účely a zhodnocovanie stavebného odpadu.

Vytvorené pracovné miesta:	190
Kľúčový partner (gestori):	MH SR, MPSVR SR, MŽP SR, výbor
Partneri:	podnikateľské subjekty okresu Veľký Krtíš
Termín realizácie:	2016 – 2020

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita B.2.2. Podpora udržateľného cestovného ruchu

V rámci cestovného ruchu budú podporené aktivity smerované hlavne na zosieťovanie možností cestovného ruchu aj v regionálnom a cezhraničnom meradle, rozvoj diverzifikácie poľnohospodárskych subjektov smerom k cestovnému ruchu, obnovu významných kultúrnych a historických pamiatok, rozvoj ľudských zdrojov, tvorba imidžu okresu, marketing vrátane propagácie miestnej tvorby a produktov. Podpore konkrétnych projektov v cestovnom ruchu bude predchádzať vypracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu v okrese najmä s ohľadom na využitie kultúrneho potenciálu okresu (viď opatrenie A1). Doteraz identifikované investície smerujú do výstavby vínnej cyklotrasy, zlepšenia ubytovacej kapacity, zriadenia regionálnej vinárskej galérie a podpory regionálnej značky a regionálnych produktov.

Vytvorené pracovné miesta:	90
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MDVRR SR, výbor , MVO a samosprávy okresu Veľký Krtíš
Partneri:	podnikateľské subjekty
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poipia, obce, OZ Veľkokrtíšska vína cesta, mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia
Účel RP:	Vypracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu okresu Veľký Krtíš, podpora rozvoja a koordinácia aktivít vínnej turistiky, vidieckej turistiky, cestovného ruchu a tvorby image regiónu

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Opatrenie B.3. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti

Realizácia minimálne 2 pilotných projektov zameraných na podporu vytvárania pracovných miest na lokálnej úrovni ako medzitrhu práce s dôrazom na ekonomickú udržateľnosť, s prioritou zamerania na verejno-prospešné práce, najmä v nasledujúcich oblastiach:

- rekonštrukčné a stavebné práce,
- revitalizácia zelene,
- výsadba rýchlorastúcich drevín a ich spracovanie,
- poskytovanie sociálnych a kultúrnych služieb občanom,
- realizácia protipovodňových opatrení,
- odstránenie náletových drevín,
- poľnohospodárska činnosť.

Identifikované zámery v meste Modrý Kameň a v obciach Slovenské Ďarmoty, Dačov Lom, Ipeľské Predmostie, Veľká Ves nad Ipľom a Horné Plachtince sa sústreďujú na výrobu a spracovanie drevnej hmoty, poskytovanie služieb občanom a rekonštrukčné, stavebné práce a poľnohospodársku činnosť.

Vytvorené pracovné miesta:	50
Kľúčoví partneri (gestori):	Mestá a obce okresu, OZ, výbor
Partneri:	Podnikatelia, MPSVR SR, MV SR, SZRB AM
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	nákup vybavenia, technológie a dopravných prostriedkov materiálu a služieb, počiatočné mzdové náklady, prenájom priestorov, režijné náklady a iné výdavky priamo súvisiace s vytváraním pracovných miest na lokálnej úrovni

„Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti B. Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky a tvorba pracovných miest

Predpokladané zdroje financovania:	PRV, OP ĽZ, OP VaI, OPKŽP, súkromné zdroje, investičná pomoc (§ 4, § 7)*, RP, Interreg SK-HU, RP, obce, SIH
Celkový rozpočet:	53 925 tis. Eur
Z toho výška RP:	1 176,6 tis. Eur
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	21 213 tis. Eur

* podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

C. Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov, zvyšovanie kvalifikácie a prepojenie vzdelávania s praxou

V okrese Veľký Krtíš väčšinu uchádzačov o zamestnanie tvoria nezamestnaní s ukončeným alebo neukončeným základným vzdelaním, resp. so stredným odborným vzdelaním s výučným listom bez dostatočnej praxe, alebo tí, ktorí dlhodobou pracovnou neaktívnosťou stratili praktické zručnosti, čo je prekážkou v ich uplatnení sa na trhu práce. Aktivity ako tréningové centrá, navrhované v rámci Akčného plánu, by mali UoZ poskytnúť chýbajúcu prax, zvýšiť ich kvalifikáciu a zatriktívniť ich pre trh práce v okrese pre potenciálne podnikateľské subjekty.

Opatrenie C.1. Realizácia Národných projektov ÚPSVaR v okrese Veľký Krtíš

Hlavným cieľom projektu je zlepšiť postavenie UoZ na trhu práce, zvýšiť zamestnateľnosť a zamestnanosť UoZ a znevýhodnených UoZ podporou vytvárania pracovných miest, znížiť nezamestnanosť, osobitne dlhodobú nezamestnanosť, podpora rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti v NRO s vysokou mierou evidovanej nezamestnanosti prostredníctvom pripravovaného Národného projektu „Cesta na trh práce“.

Základnými aktivitami sú:

- podpora vytvárania pracovných miest pre UoZ,
- podpora vytvárania pracovných miest pre znevýhodnených UoZ s osobitým zreteľom na dlhodobo evidovaných UoZ v sociálnych podnikoch pracovnej integrácie vytvorených v zmysle zákona o službách zamestnanosti,
- podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov,
- podpora samozamestnania UoZ v poľnohospodárskej prvovýrobe,
- poskytovanie finančného príspevku na dochádzanie za prácou,
- poskytovanie individualizovaných služieb UoZ.

Z národných projektov sú aktuálne nasledovné:

- NP Praxou k zamestnaniu – mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa,

- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – finančný príspevok na vykonávanie absolventskej praxe a podpora následného vytvorenia nového pracovného miesta pre UoZ u toho istého zamestnávateľa,
- NP Úspešne na trhu práce – podpora zamestnanosti mladých UoZ v prvom pravidelne platenom zamestnaní, a podpora samozamestnania,
- NP Cesta z kruhu nezamestnanosti – podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných,
- NP Šanca na zamestnanie – podpora zamestnanosti znevýhodnených UoZ u verejných zamestnávateľov,
- NP Chceme byť aktívni na trhu práce (50+) – podpora vytvorenia pracovných miest pre znevýhodnených UoZ nad 50 rokov veku,
- NP Cesta na trh práce – podpora zamestnávania UoZ, najmä znevýhodnených UoZ (prípravovaný projekt).

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR,
Partneri:	Úrad práce Veľký Krtíš, výbor
Termín realizácie:	od roku 2016-2020

*Pozn.: Celkový rozpočet na realizáciu NP Cesta na trh práce pre všetky NRO je 50 000 tis. EUR na 5 rokov, z toho orientačne pre okres Veľký Krtíš 2 610 tis. EUR podľa schválených žiadostí prostredníctvom UPSVaR. Úspešnosť okresu pri využívaní ostatných NP tu neodhadujeme.

Opatrenie C.2. Podpora účasti na celoživotnom vzdelávaní, vytvorenie siete celoživotného vzdelávania

Opatrenie je zamerané na kompletizáciu systému inkluzívneho vzdelávania v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi požiadavkami trhu práce.

Aktivita C.2.1. Podpora 3 regionálnych centier vzdelávania / COVP a ďalších vzdelávacích aktivít

Aktivita je zameraná na **prípravu pracovnej sily** pre profesie žiadané na trhu práce po ktorých je dopyt v regionálnych podnikateľských subjektoch.

Regionálne centrá vzdelávania (RCV) sú určené **pre prípravu kvalifikovanej pracovnej sily pre malé a stredné podniky**. Cieľovou skupinou RCV sú žiaci SOŠ a iné osoby, ktoré majú záujem o doplnenie, obnovenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kvalifikácie alebo nadobudnutie novej, čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie. RCV môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Stredná odborná škola poskytujúca odborné vzdelávanie a prípravu vo vybraných študijných a učebných odboroch a akreditované programy ďalšieho odborného vzdelávania, ktoré promptne reagujú na aktuálnu potrebu trhu práce v danom regióne môže popri svojom názve používať aj označenie „Regionálne centrum vzdelávania“. SOŠ - RCV musí mať vybavené učebné priestory a dielne praktického vyučovania súčasťou modernou technikou nevyhnutnou pre danú kvalifikáciu.

RCV plánujú zriadiť Spojená škola Modrý Kameň, Stredná odborná škola Želovce a Stredná odborná škola Veľký Krtíš.

Gymnázium A.H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši plánuje pokračovanie programu podpory vzdelávania a rekvalifikácie v oblasti sieťových technológií. Takisto sa plánuje založenie školy permakultúry v spolupráci OZ a SOŠ Želovce.

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, MPRV SR, BBSK, výbor
Partneri:	Spojená škola Modrý Kameň, Stredná odborná škola Želovce, Stredná odborná škola Veľký Krtíš, MŠVVŠ SR
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Spojená škola Modrý Kameň, Stredná odborná škola Želovce, Stredná odborná škola Veľký Krtíš, Gymnázium A. H. Škultétyho Veľký Krtíš, mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	Modernizácia , rekonštrukcia a vybudovanie objektov, vrátane skleníka, obstaranie súvisiacich prác a služieb, nákup a modernizácia technického vybavenia škôl a školských internátov

Aktivita C.2.2. Zriadenie minimálne 3 tréningových centier zabezpečujúcich ďalšie vzdelávanie dospelých v súlade s ustanoveniami zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní. Cieľovou skupinou tréningových centier sú najmä znevýhodnení uchádzači o zamestnanie. Tréningové centrum vykonáva prípravu **na výkon jednoduchých pracovných činností** a môže rekvifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Činnosť tréningového centra je organizovaná subjektom sociálnej ekonomiky alebo subjektom na podporu lokálnej zamestnanosti v spolupráci so strednou odbornou školou. Subjekt sociálnej ekonomiky alebo subjekt na podporu lokálnej zamestnanosti zabezpečuje praktický výcvik a stredná odborná škola zabezpečuje teoretickú prípravu ďalšieho vzdelávania. Praktický výcvik sa realizuje v priestoroch vhodných na zabezpečenie daného vzdelávacieho programu /modulu vzdelávania (t. j. ktorý spĺňa materiálne–technické podmienky na výkon praxe) a teoretická príprava sa realizuje v priestoroch strednej odbornej školy alebo inej vzdelávacej inštitúcie.

Vytvorené pracovné miesta	10
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, výbor
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	vybudovanie tréningových centier, vzdelávacie, tréningové a školiace aktivity

Aktivita C.2.3. Podpora inkluzívneho predprimárneho a primárneho vzdelávania

Vo vybraných obciach okresu Veľký Krtíš je potrebné dobudovať nové kapacity pre predškolskú výchovu v materských školách, pričom je potreba orientovať sa na prepojenie so základnými školami s cieľom umožniť plynulý prechod detí do základnej školy. Na základných školách je potrebné posilniť záujem žiakov o technické a prírodovedné odbory, praktické vyučovanie a získanie základných návykov v rámci vzdelávacieho procesu.

Z predpokladaného vyššieho počtu žiadostí o zvyšovanie kapacít MŠ a ZŠ (v súvislosti s narastajúcim počtom príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít v okrese) je zatiaľ identifikovaná žiadosť v obci Bušince.

Vytvorené pracovné miesta:	5
Kľúčoví partneri (gestori):	výbor , obce a mestá
Partneri:	MPRV SR, MV SR, MŠVVŠ SR
Termín realizácie:	2017-2020
Prijímateľ RP:	obce a mestá, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	rekonštrukcia, modernizácia a rozširovanie kapacít škôl a školských internátov, odstránenie havarijných stavov a obstaranie súvisiacich prác a služieb, obstaranie vybavenia, dopravných prostriedkov

Aktivita C 2.4 Podpora aktivít zameraných na diagnostiku a rediagnostiku

Rozvíjanie pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov prostredníctvom aktívneho zapojenia škôl do národného projektu, resp. podpory iniciatív jednotlivých základných škôl v predmetnej oblasti. Garantom tejto aktivity je MŠVVŠ SR v spolupráci s ÚSVRK.

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti C. Rozvoj ľudských zdrojov, zvyšovanie kvalifikácie a prepojenie vzdelávania s praxou

Predpokladané zdroje financovania:	OP ĽZ, RP, IROP, subjekty sociálnej ekonomiky, subjekty lokálnej zamestnanosti, mestské a obecné rozpočty, RP
Celkový rozpočet:	5 360 tis. Eur
Z toho výška RP:	855 tis. Eur
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	4 760 tis. Eur

D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby

Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby je zameraná na zvýšenie atraktívnosti okresu pre prácu, bývanie a podnikanie a tým stabilizáciu kvalifikovanej pracovnej sily, rozvoj ekonomiky okresu a stabilizáciu mladých ľudí v okrese a to prostredníctvom:

- dobudovanie občianskej infraštruktúry,

- zlepšenia podmienok na hodnotné trávenie voľného času, podpory rozvoja športových, kultúrnych a spoločenských aktivít,
- podpory vybavenosti obcí za účelom udržania zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- vytvorenia podmienok pre cenovo dostupné kvalitné bývanie s cieľom stabilizovať ich v okrese Veľký Krtíš,
- zlepšenia podmienok pre aktívne starnutie obyvateľstva a dôstojný život v starobe,
- stabilizácia zamestnanosti vo verejnej správe,
- podpory činnosti komunitného centra a starostlivosti o MRK,
- zníženia energetickej náročnosti verejných budov.

Opatrenie D.1. Zvýšenie kapacity služieb so sociálnym zameraním

Opatrenie je zamerané na zlepšenie podmienok dostupnosti sociálneho bývania a na dobudovanie siete sociálnych služieb.

Aktivita D.1.1. Dostupné sociálne bývanie

Pre zlepšenie dostupnosti bývania obyvateľstva je potrebné vytvoriť podmienky pre cenovo dostupné kvalitné bývanie s cieľom ich stabilizácie v okrese Veľký Krtíš výstavbou najmenej 20 bytových jednotiek. Zatiaľ je indikovaná potreba výstavby obecných nájomných domov v obci Balog nad Ipľom.

Vytvorené pracovné miesta:	5
Kľúčoví partneri (gestori):	MDVRR SR, výbor
Partneri:	mestá a obce okresu Veľký Krtíš
Termín realizácie:	2017-2020

Finančné prostriedky na obstaranie nájomných bytov a obnovu bytových domov bude možné poskytnúť po splnení podmienok ustanovených príslušnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov a zákon č. 150/2013 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení zákona č. 276/2015 Z. z.).

Aktivita D.1.2 Zvýšenie kapacity sociálnych a zdravotných služieb

Aktivita je zameraná najmä na podporu terénnej opatrovateľskej služby a poradenstva pre MRK, ako pracovné, protidlhové, kariérne poradenstvo, podpora vzdelávania Rómov a komunitná sociálna práca. Identifikovaným zámerom je podpora činnosti komunitného centra a terénnej opatrovateľskej služby a skvalitnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti vo Veľkom Krtíši.

Vytvorené pracovné miesta:	35
Kľúčoví partneri (gestori):	výbor, mesto Veľký Krtíš
Partneri:	obce okresu Veľký Krtíš, MV SR, MPSVR SR,
Termín realizácie:	2016-2020
Prijímateľ RP:	obce a mestá, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	Činnosť komunitného centra, podpora terénnej opatrovateľskej služby, ambulantných sociálnych služieb, nákup vybavenia, prevádzkové náklady

Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o., Veľký Krtíš má neuhradené záväzky voči Národnej transfúznej službe SR a je vedená v centrálnom registri pohľadávok štátu. Poskytnutie regionálneho príspevku pre žiadateľa a prijímateľa: Nemocnica s poliklinikou n.o. Veľký Krtíš hodným osobitného zreteľa podľa §8 ods. 4 zákona č. 58/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Opatrenie D.2 Zlepšenie životných podmienok obyvateľov okresu Veľký Krtíš

Realizácia súborov aktivít tohto opatrenia prispieva k celkovému zlepšeniu životných podmienok obyvateľov okresu Veľký Krtíš.

Aktivita D.2.1 Digitalizácia verejnej správy v okrese Veľký Krtíš

Mesto Veľký Krtíš plánuje zvýšiť úroveň poskytovaných služieb občanom digitalizáciou verejnej správy. V rámci aktivity sa plánujú nasledovné činnosti:

- vytvorenie CMS portálu,
- vytvorenie dátového skladu pre poskytovanie informácií vo forme Open Data,
- vybavenie klientskeho centra výpočtovou technikou,
- zabezpečenie komplexnej kybernetickej bezpečnosti.

Kľúčoví partneri (gestori):	výbor
Partneri:	mesto Veľký Krtíš, obce okresu Veľký Krtíš, MDVRR SR
Termín realizácie:	2016-2020

Aktivita D.2.2 Budovanie dopravnej, občianskej a environmentálnej infraštruktúry, podpora voľnočasových, kultúrnych, športových a spoločenských aktivít

Aktivity opatrenia sú zamerané na zlepšenie dopravnej, občianskej infraštruktúry, zlepšenie podmienok na hodnotné trávenie voľného času, podporu rozvoja športových, kultúrnych a spoločenských aktivít, zníženie energetickej náročnosti verejných budov. Identifikované indikatívne zámery obsahujú dobudovanie kanalizačnej siete a rozšírenie ČOV v obciach, a vybudovanie nových a rekonštrukcia existujúcich zberných dvorov a kompostární v obciach okresu, rekonštrukcia Kalvárie v Modrom Kameni, historických schodov na hrad Modrý Kameň, rekonštrukcia oddychového centra Hôrka, športového štadiónu a tenisových kurtov v meste Veľký Krtíš, vytvorenie polyfunkčnej budovy, zateplenie kultúrneho domu, športová akadémia mládeže a spolufinancovanie výstavby mosta cez hraničnú rieku Ipeľ v lokalite obcí Ipeľské Predmostie (SK) – Drégelypalánk (HU) a ciest, ktoré vedú k mostu na slovenskej strane.

Vytvorené pracovné miesta:	25
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MŽP SR, SIEA, výbor
Partneri:	mestá a obce okresu Veľký Krtíš, občianske združenie a iné neziskové organizácie, podnikatelia
Termín realizácie:	2017-2020
Prijímateľ RP:	mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia
Účel RP:	Budovanie a rekonštrukcia dopravnej, občianskej a environmentálnej infraštruktúry, vytvorenie

	a prevádzkovanie športovej akadémie mládeže obstaranie súvisiacich prác, tovarov, služieb a stavebných prác a úprav, investície do materiálno-technického vybavenia

Na triedený zber komunálnych odpadov, mechanicko-biologickú úpravu zmesového komunálneho odpadu a na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov plánujú využiť finančné prostriedky EÚ v rámci OP KŽP obce okresu Veľký Krtíš.

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti D. Moderné a dostupné verejné služby

Predpokladané zdroje financovania:	ŠFRB, OP LZ, RP, OP II/EVS, PRV, OPKŽP, Environmentálny fond
Celkový rozpočet:	9 285 tis. Eur
Z toho výška RP:	834,838 tis. Eur
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	7 210 tis. Eur

E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily

Prioritná oblasť je zameraná na podporu mobility za prácou, do vzdelávacích a sociálnych zariadení, vytvorenie lepších podmienok na rozvoj podnikania, zlepšenia príťažlivosti regiónu a predchádzaniu škodovým udalostiam.

Opatrenie E.1 Podpora rekonštrukcie a dobudovania miestnej cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás

Aktivity tohto opatrenia sú zamerané na:

- zlepšenie cestnej siete a odstránenie havarijného stavu – úseky ciest III./2593 Ďurkovce – Kosihovce a III./2606 Lesenice – Trebušovce,
- budovanie a zlepšenie kvality chodníkov,
- vypracovanie plánu udržateľnej mobility,
- budovanie cyklotrás za účelom podpory mobility pracovnej sily medzi: mestami Veľký Krtíš – Modrý Kameň, mestom Veľký Krtíš – priemyselným parkom Malý Krtíš – výrobnobchodným areálom Nová Ves,
- rekonštrukcia autobusových zastávok.

Kľúčoví partneri (gestori):	výbor , mesto Veľký Krtíš, mesto Modrý Kameň, obce Malý Krtíš, Nová Ves, Ďurkovce, Kosihovce, Lesenice, Trebušovce, Balog nad Ipľom, Hrušov
Partneri:	mestá a obce okresu Veľký Krtíš
Termín realizácie:	2017-2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti E. Udržateľná mobilita pracovnej sily

Predpokladané zdroje financovania:	IROP, BBSK, mestá a obce
Celkový rozpočet:	6 000 tis. Eur
Z toho výška RP:	0 Eur
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	4 000 tis. Eur

F. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu okresu Veľký Krtíš na úrovni BBSK

F.1. Príslušná komisia BBSK vyvinie nasledovné aktivity na riešenie kľúčových problémov hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja:

- vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu v oblasti stredného školstva v najmenej rozvinutých okresoch,
- prehodnotenie nastavenia zamerania stredného školstva najmä so zameraním na potreby okresu Veľký Krtíš,
- vytvorenie podmienok pre uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní pre zariadenia BBSK tak, aby boli využité a podporené regionálne pestovateľské a výrobné kapacity, zvlášť z najmenej rozvinutých okresov.

F.2. Vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu v oblasti stredného školstva v NRO.

F.3. BBSK bude hľadať a podporovať synergie medzi aktivitami Akčného plánu a Regionálnej integrovanej územnej stratégie prostredníctvom Rady partnerstva na úrovni VÚC.

F.4. Zabezpečenie systematickej údržby a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy na území okresu Veľký Krtíš.

G. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy

Pre úspešnú realizáciu Akčného plánu je potrebné nad rámec uznesenia vlády SR vo vzťahu k okresu Veľký Krtíš prijať nasledujúce systémové opatrenia na úrovni štátnej správy:

G.1. Podporiť udržateľnosť pracovných príležitostí vo verejnej správe v okrese Veľký Krtíš.

G.2. Preskúmať možnosti predĺženia povinnej školskej dochádzky o dva roky, s cieľom získania absolventov nižšieho stredného odborného vzdelania.

G.3. Vytvoriť podmienky na vybudovanie nových hraničných prechodov medzi SR a Maďarskom v okrese Veľký Krtíš v podobe cestných mostov cez rieku Ipeľ.

H. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Veľký Krtíš

Z celkovej odhadovanej finančnej investície cca. **75 mil. EUR v rokoch 2016 – 2020 sa predpokladá krytie z verejných zdrojov vo výške 48,5 mil. EUR a zo súkromných zdrojov vo výške 26,5 mil. EUR. Celková investícia do okresu Veľký Krtíš bude podporená sumou 3 330 tis. EUR formou regionálneho príspevku, a to 500 tis. EUR v roku 2016, 700 tis. EUR v roku 2017, 750 tis. EUR v roku 2018, 730 tis. EUR v roku 2019 a 650 tis. EUR v roku 2020.**

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a budú detailne špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov v súlade s podmienkami EŠIF, aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov a možností štátneho rozpočtu.

Podmienkou podpory projektových zámerov, ktoré majú ambíciu byť financované z európskych programov, je ich súlad s cieľmi a oprávnenými aktivitami operačných programov a Programom rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020, ako aj súlad so schválenými zámermi národných projektov a podmienkami dopytovo orientovaných projektových výziev.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcou hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci, minimálnej pomoci a v súlade s podmienkami štátnych dotácií.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka č. 5 Rozdelenie regionálneho príspevku pre okres Veľký Krtíš (v tis. EUR)

Návrh rozdelenia Regionálneho príspevku v tis. EUR a vytvorenie pracovných miest							
Prioritná oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu (v tis. EUR)	Vytvorené pracovné miesta
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	0	82,81	110,550	133,034	137,168	463,562	5
B. Prioritná oblasť (názov)	45,008	180	326,592	255	370	1176,6	737
C. Prioritná oblasť (názov)	90	205	190	270	100	855	15
D. Prioritná oblasť (názov)	364,992	232,19	122,858	71,966	42,832	834,838	65
E. Prioritná oblasť (názov)	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	500	700	750	730	650	3330	822

V. Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Veľký Krtíš

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Veľký Krtíš na základe odporúčaní a pravidelných správ skupiny expertov vypracovaných v úzkej spolupráci s Projektovým centrom. Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Veľký Krtíš sa schádza podľa potreby, najmenej však 2-krát ročne, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie AP a predložila návrhy a odporúčania ministromi DVRR SR na zmenu príslušného uznesenia, doplnenie uznesení prípadne aktualizáciu AP. Monitorovanie a hodnotenie plnenia Akčného plánu bude realizované prostredníctvom schváleného súboru ukazovateľov.

Konkrétne výsledkové ukazovatele monitorovania a hodnotenia stanoví Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Veľký Krtíš následne po schválení Akčného plánu vládou SR, pričom východisková hodnota bude stanovená hodnotou k 31. 12. 2015.

Základnými kritériami pre výber projektov v rámci pilotných štartovacích aktivít a pre výber indikatívnych aktivít pre realizáciu v rámci Akčného plánu sú:

- udržateľnosť aktivity po skončení doby priamej podpory,
- realizovateľnosť aktivity v danom čase, priestore a s danými kapacitami (finančnými, ľudskými, organizačnými),
- nevyhnutnosť aktivity v kontexte definovanej stratégie (je aktivita nevyhnutným predpokladom, prispieva rozhodujúcou mierou, prispieva, neprispieva),
- synergické efekty aktivity nad rámec jej priameho zamerania,

- miera efektu danej intervencie – očakávaná veľkosť kvalitatívnej a kvantitatívnej zmeny (napr. počet novovytvorených pracovných miest),
- miera zacielenia aktivity na riešenie primárnych problémov regiónu/súlady s prioritami stratégie,
- environmentálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota ekonomicky a sociálne zameraných aktivít),
- sociálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a ekonomicky zameraných aktivít),
- ekonomické prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a sociálne zameraných aktivít).

Po schválení Akčného plánu vládou SR prijme Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Veľký Krtíš ukazovatele monitoringu a hodnotiace kritériá úspešnosti implementácie Akčného plánu na základe predloženého návrhu jej členov.

VI. Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svojím uznesením z 10. februára 2016 č. 45 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu najmenej rozvinutých okresov.

Ide konkrétne o tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Veľký Krtíš:

Zodpovedný subjekt	Úloha	Oblasť	Termín	Uznesenie vlády
Podpredseda vlády a minister vnútra	Pripraviť legislatívny návrh posilnenia kompetencií Okresných úradov umožňujúcich efektívnu podporu politiky regionálneho rozvoja v zmysle vládou schválených Akčných plánov	B.21	do 31.12.2016	254/2016
	Vytvoriť podmienky na vypracovanie projektov svojpomocnej výstavby domov	B.8	do 31.12.2017	45/2016
	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015

Podpredseda vlády pre investície a informatizáciu	V rámci jednotlivých operačných programov zabezpečiť realizáciu dopytových výziev pre najmenej rozvinuté okresy tak, aby vytvorili možnosti pre podporu realizácie aktivít Akčných plánov v oblastiach vzdelávania, výchovy a rozvoja školstva, zamestnanosti, životného prostredia, pôdohospodárstva, rozvoja malých a stredných podnikov, infraštruktúry, občianskej vybavenosti, podpory miestnych akčných skupín podieľajúcich sa na realizácii Akčných plánov	B.2	priebežne do roku 2020	254/2016
Podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti	Pripraviť návrh novelizácie legislatívnej úpravy exekučných konaní tak, aby bola limitová doba trvania týchto konaní	B.20	do 31.12.2016	254/2016
	Upraviť právnu úpravu výkonu exekúcie tak, aby priniesla zrýchlenie, zefektívnenie a zníženie administratívy vymáhania nárokov veriteľov a vyššiu ochranu povinných pokiaľ ide o postihuteľnosť ich majetku na zamedzenie vzniku dlhovej špirály	B.4	do 31. 12. 2016	251/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytnúť dotácie na vypracovanie dokumentácie v oblasti zamestnanosti a vzdelávania , ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A	B.12	do 31. 12.2016	254/2016
	Poskytnúť dotácie na vypracovanie plánov rozvoja cezhraničných tematických ciest a na vypracovanie projektových dokumentácií na výstavbu alebo modernizáciu infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré sú súčasťou cezhraničných tematických ciest, ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A, prípadne z iných externých zdrojov	B.13	do 31. 12.2016	254/2016
	Vydať metodické usmernenie na koordináciu aktivít regionálnych rozvojových agentúr a Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu pri príprave a realizácii Akčného plánu rozvoja okresu	B.15	do 30.09.2016	254/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytovať dotácie na obstaranie nájomných bytov pre mladých v rozsahu limitov výdavkov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok	B.5	raz ročne k 31.12. do roku 2020	45/2016
	Zapracovať do hodnotiacich kritérií, posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam, bodové zvýhodnenie projektov najmenej rozvinutého okresu tak, aby bol na zabezpečenie vyrovnávania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutého okresu	B.6	do 30.12.2016	45/2016
	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015

	Zabezpečiť, aby v najmenej rozvinutých okresoch bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50% a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85% z oprávnených nákladov	C.7	do 15.10.2015	476/2015
	Zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z najmenej rozvinutých okresov získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov	C.8	do 15.01.2016	476/2015
	Zohľadňovať žiadosti o úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania z najmenej rozvinutých okresov tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou	C.9	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v najmenej rozvinutých okresoch	C.15	do 31.12.2015	476/2015
	Podporovať v najmenej rozvinutých okresoch zriaďovanie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít CR realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií	C.16	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister hospodárstva	Preveriť možnosti dorovnania podpory financovania projektov veľkých zamestnávateľov zo strany štátu na 50 % investičných nákladov	B.6	do 31.12.2016	251/2016
Minister hospodárstva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich malých a stredných podnikov v najmenej rozvinutých okresoch prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny	C.4	do 31.12.2015	476/2015
	Realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v najmenej rozvinutých okresoch	C.5	do 31.12.2015	476/2015
	Realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektoru NRO do projektov medziregionálnej spolupráce	C.6	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Vyhlásiť výzvu v rámci implementácie integrovaného regionálneho operačného programu na špecifický cieľ 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	B.17	do 31.12.2016	254/2016
	Odporúčať miestnym akčným skupinám koordinovať svoje kapacity a finančné zdroje s akčnými plánmi	B.18	do 31.12.2016	254/2016
	Zabezpečiť v súlade s existujúcou legislatívou poskytnutie pozemkov v správe Slovenského pozemkového fondu pre výstavbu verejno-prospešnej stavby a realizáciu projektov Akčných plánov	B.19	do 31.12.2016	254/2016
	Zabezpečiť schválenie harmonogramu vypisovania výziev v rámci integrovaného regionálneho operačného programu tak, aby sa zohľadnili špecifika najmenej rozvinutých okresov.	C.2	neuvedený	254/2016

	Vytvoriť podmienky pre podporu poľnohospodárskej zamestnanosti prostredníctvom mechanizmov štátnej pomoci tak, aby boli zohľadnené špecifiká okresov s najvyššou mierou nezamestnanosti	B.7	do 31.12.2016	251/2016
	Upraviť kritériá poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, pri dodržaní princípu nediskriminácie a priorít a cieľov programu tak, aby boli v maximálnej možnej miere zohľadnené špecifiká najmenej rozvinutých okresov	B.8	do 31.12.2016	251/2016
	Pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu	B.12	priebežne	45/2016
	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb	C.27	do 31.12.2015	476/2015
	Umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov , v zmysle Konceptie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov	C.28	do 31.12.2015	476/2015
	Poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v najmenej rozvinutých okresoch	C.29	do 31.12.2015	476/2015
	V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi vytvoriť podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav	C.30	do 31.12.2015	476/2015
	Vytvoriť v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a prečistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR	C.31	do 31.12.2015	476/2015

Minister životného prostredia	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť informačné a vzdelávacie aktivity pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvoja regiónov	C.24	do 31.12.2015	476/2015
	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v najmenej rozvinutých okresoch	C.25	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister životného prostredia	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny a ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch , a to najmä: odstraňovanie invazívnych druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivítach a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovania služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov)	C.26	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister zdravotníctva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Minister školstva, vedy, výskumu a športu	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v najmenej rozvinutých okresoch, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce	C.32	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015

	Zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP IZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch	C.33	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre najmenej rozvinuté okresy	C.34	do 31.12.2015	476/2015
	Zohľadniť najmenej rozvinuté okresy pre pilotovanie národných projektov z OP IZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	C.35	do 31. 12. 2015	476/2015
	Zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v najmenej rozvinutých okresoch	C.37	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka pre využívanie rekreačných zariadení v najmenej rozvinutých okresoch o 50 eur	C.38	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny	Vytvoriť podmienky na vybudovanie centra poradenstva a služieb zamestnanosti (kompetenčné centrum) zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, inkubačné programy a subjekty sociálnej ekonomiky	B.10	do 31.12.2016	45/2016
	Poskytnúť metodickú pomoc samosprávam a iným subjektom pri zakladaní a prevádzke subjektov sociálnej ekonomiky	B.11	do 31.12.2016	45/2016
	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúci z aktivít: 1. Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov –pre nezamestnaných už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95% ceny práce, maximálne 540,80 eur a príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce; 2. Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80% ceny práce do maximálnej výšky 540,80 eur na dobu 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov; 3. Zamestná sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začnú podnikáť ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 eur; 4. Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska; 5. Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce	C.18	do 31.12.2015	476/2015

	Zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky (komplementárne riešenie k realizácii finančných nástrojov prostredníctvom SIH, financované z OP Ľudské zdroje)	C.19	do 31.12.2015	476/2015
Ministri	Zabezpečiť informovanosť vyhlasovaných výziev v rámci jednotlivých operačných programov pre najmenej rozvinuté okresy na svojich webových sídlach a na portáli ITMS 2014+	B.2	neuveďený	251/2016
Ministri	Zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu, najmä pri tvorbe a predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií , ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií*	C.1	priebežne	45/2016
	Prijat' opatrenia na podporu realizácie aktivít akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov*	C.2	ihneď	45/2016
	Preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov*	C.3	priebežne	45/2016
	Zmeniť podmienky realizácie projektov s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím*	C.4	ihneď	45/2016
	Iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov zahrňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení*	C.5	ihneď	45/2016
	Umiesťovať verejné investície do najmenej rozvinutých okresov*	D.1	neuveďený	476/2015
Vedúci Úradu vlády	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Predseda Úradu pre verejné obstarávanie	Vypracovať legislatívne návrhy a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov	B.25	ihneď	45/2016

	Poskytnúť metodickú podporu na využívanie verejného obstarávania so sociálnym aspektom	B.26	priebežne	45/2016
Guvernér Národnej banky Slovenska	Sprísniť dohľad nad poskytovaním pôžičiek nebankovými a pôžičkovými spoločnosťami*	C.1	do 31.12.2016	251/2016

Pozn. *odporúčanie

Zoznam skratiek

COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
CPK	centrum prvého kontaktu
CPP	centrum projektovej podpory
CŽV	celoživotné vzdelávanie
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	Národný projekt
NRO	Najmenej rozvinutý okres
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
OZ	Občianske združenie
PRV	Program rozvoja vidieka
RRA	regionálna rozvojová agentúra
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RP	Regionálny príspevok
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SIH	Slovenský investičný holding
SOŠ	Stredná odborná škola
SR	Slovenská republika
SZRB AM	Slovenská záručná a rozvojová banka Asset Management
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok